

Sähkökaupan datahub - lainsäädäntö ja tavoitteet

Arto Rajala, hallitusneuvos, TEM
Tiedotustilaisuus 20.9.2018

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Sähkökaupan datahubin perustaminen: lainsäädännön tavoitteet

- **Annetaan säännökset, jotka mahdollistavat keskitettyyn tiedonvaihtoon perustuvien palvelujen käyttöönoton sähkön vähittäismarkkinoille**
- **Järjestelmävastaavalle kantaverkonhaltijalle Fingridille tehtäväksi perustaa sähkökaupan datahub palvelemaan sähkön vähittäismyyjiä ja jakeluverkonhaltijoita sekä heidän asiakkainaan olevia sähkönkäyttäjiä ja –tuottajia**
- **Korvataan yli 20 vuotta sitten käyttöönotettu vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden välinen hajautettu tiedonvaihto keskitetyllä tiedonvaihdolla sähkökaupan markkinaprosesseissa**
- **Parannetaan sähkönkäyttäjien ja –tuottajien käyttämien palvelujen laatua sekä asiakastietojen tietosuojaa**
- **Parannetaan vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden palvelujen kustannustehokkuutta ja Suomen sähköjärjestelmän tehokkuutta**
- **Luodaan edellytykset parantaa ja kehittää eteenpäin vähittäismarkkinoiden palveluja asiakkaille sekä heille suunnattuja energiatehokkuuspalveluja**

Mikä on sähkökaupan datahub?

- **Keskitetty palveluyritys**

- Jonka kautta vähittäismyyjät ja jakeluverkonhaltijat hoitavat sähkökaupan edellyttämän tiedonvaihdon
- Joka selvittää vähittäismyyjien jakeluverkkoihin toimittaman sähkön määrät 15 minuutin jaksoissa vuodet ympäri
- Joka selvittää asiakkaiden sähkön kulutuksen ja tuotannon määrät
- Joka säilyttää asiakkaiden kulutus- ja tuotantotiedot
- Jonka kautta asiakkaat saavat kulutus- ja tuotantotietonsa ja voivat antaa ne esimerkiksi energiansäästöpalvelujen tarjoajan käyttöön

- **Sähkökaupan tiedonvaihto sisältää**

- Täysin uusien sähkönmyynti- ja sähköverkkosopimusten perustaminen ja vastaavien sopimusten päättyminen ilman, että asiakas tekee uutta sopimusta tilalle
- Myyjänvaihdot
- Asiakkaiden muuttojen johdosta aiheutuvat jakeluverkonhaltijan vaihdot ja myyjänvaihdot
- Sähkötoimitusten kytkennät ja katkaisut
- Jakeluverkonhaltijan mittaamien asiakkaiden kulutus- ja tuotantotietojen ilmoittaminen vähittäismyyjille
- Selvitettyjen sähkötoimitusten ilmoittaminen vähittäismyyjille ja jakeluverkonhaltijoille laskutusta varten

Miten datahub vaikuttaa tavallisen sähkökäyttäjän elämään?

- **Vähittäismyyjien ja jakeluverkonhaltijoiden palvelut paranevat**
 - Myyjänvaihdot ja sopimusten voimaansaataminen nopeutuvat
 - Markkinaprosesseissa syntyvien virheiden määrä vähenee
 - Usean käyttöpaikan yhdistäminen samalle sähkönmyyntisopimukselle helpottuu (esim. kaupunkiasunto ja kesämökki tai yrityksen eri toimipisteet)
- **Palvelut monipuolistuvat**
 - Asiakkaan kulutus- ja tuotantotiedot saadaan kootusti yhdestä paikasta
 - Energiansäästöpalveluiden tarjonta lisääntyy
 - Kysyntäjoustop, hajautetun tuotannon ja sähköisen liikenteen palveluiden kehittäminen helpottuvat myöhemmissä kehitysvaiheissa
- **Asiakkaan tietosuoja ja –turva parantuvat**
 - Keskitetyssä järjestelmässä asiakkaan tietosuoja ja –turva voidaan hallita paremmin kuin 80 jakeluverkonhaltijan ja 70 vähittäismyyjän erillisissä tietojärjestelmissä
- **Käyttöpaikan sähkönmyynti- ja sähköverkkosopimukset tehdään saman tai samojen henkilöiden nimissä**
 - esimerkiksi sama puoliso tai molemmat puoliset yhdessä taikka sama yritys
- **Asiakkaan sähkökustannukset pienenevät, muutos on kuitenkin pieni**

Miten datahub vaikuttaa sähköyhtiöihin?

- **Järjestelmävastaavalle kantaverkonhaltijalle Fingridille vastuu keskitetyn tiedonvaihdon palveluiden järjestämisestä**
- **Vähittäismyyjille ja jakeluverkonhaltijoille velvollisuus hoitaa vähittäismarkkinoiden markkinaprosessinsa datahubin kautta**
 - Siirtymävaiheessa muokattava asiakastietojärjestelmiensä tiedot yhteensopiviksi datahub-järjestelmän kanssa (tietokonversio) sekä hankittava asiakastietojärjestelmiinsä muutokset, jotka tekevät ne yhteensopiviksi datahub-järjestelmän kanssa
- **Vähittäismyyjille ja jakeluverkonhaltijoille oikeus saada siirtymävaiheessa asiakasrekisteristä puuttuvat, asiakassuhteen yksilöimisessä tarpeelliset tiedot suoraan Väestörekisteristä**
 - Sähköyhtiöiden ei tarvitse kerätä puuttuvia tietoja erikseen asiakkailta
- **Sähköntoimitusten selvitysvastuu siirtyy jakeluverkonhaltijoilta datahubille**
- **Sähköyhtiöille mahdollisuus kehittää ja monipuolistaa palveluitaan asiakkailleen**
 - Monipuolisemmat sopimukset, energiatehokkuuspalvelut
- **Kustannussäästöjä sähköyhtiöille, painottuvat jakeluverkonhaltijoihin**
- **Kilpailun lisääntyminen, uusien toimijoiden markkinoille tulon helpottuminen, suomalaisten vähittäismyyjien kilpailukyvyyn parantuminen**
- **Siirtyminen tunnin pituisesta selvitysjaksosta 15 minuutin selvitysjaksoon 2020-luvulla EU-verkkosäännön mukaisesti**

Uudistuksen aikataulu

- **Datahubin perustamista ja käyttöönottoa on valmisteltu vuodesta 2014 lukien Fingridin, sähköalan ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteistyönä**
- **Datahubiin liittyvien lakien on tarkoitus tulla voimaan vuodenvaihteessa 2018/2019**
 - Fingrid sekä vähittäismyyjät ja jakeluverkonhaltijat toteuttavat tietojärjestelmähankintansa ja tietokonversion edellyttämät toimenpiteet
- **Datahubin käyttöönotto tapahtuu tämän hetken arvion mukaan vuoden 2021 keväällä**
 - Datahub voidaan ottaa käyttöön vasta, kun kaikki vähittäismyyjät ja jakeluverkonhaltijat ovat saavuttaneet valmiuden datahubin palveluiden käyttöön
 - Datahubin käyttöönotosta säädetään valtioneuvoston asetuksella, kun valmistelut ovat kaikilta osin valmiina

Kiitos mielenkiinnosta!

Lisätiedot: Arto Rajala p. 029 506 4828